

SPROGMUSEET

Redaktør: Ole Stig Andersen

En national strategi for fremmedsprog!

Af [Ulla Gjedde Palmgren](#) 23. februar 2011 • I kategorien [Sprogpolitik](#) •

På DR 2 kunne man i januar over tre udsendelser, **"Black Business"**, følge nogle danske iværksætters forsøg på at starte virksomheder i Afrika, der som bekendt rummer et enormt uudnyttet vækstpotentiale. I den sidste udsendelse mødte man stifteren af Paradis Is, der med krum hals knokler på for at etablere et mejeri i Mozambique à la den danske andelsforeningstanke. Hvorvidt det er godt tv, skal jeg ikke udtale mig om, men én ting ligger fast, nemlig at Paradismanden og hans kompagnon – bortset fra en kreativ markedsundersøgelse – ikke laver den mest elegante markedsentré.

De taler kun engelsk i et land, hvor hovedsproget stadig er portugisisk, taler hen over hovedet på de indfødte og tromler dem med deres firehjulstrækkere, overlegenhed i know-how og rigdom og den rastløse virkelyst, som er deres eget drive, men ikke de lokales. De mangler kort sagt fingerspitzengefühl.

Tilsyneladende falder det ikke danskerne ind, at det kunne være en god idé at ansætte en medarbejder, der kan det officielle sprog portugisisk (eller et af de tretten forskellige [lokalsprog](#)) og derved fungere som brobygger til den lokale forretningskultur. For i Danmark er det efterhånden en vedtaget sandhed, at engelsk da gangbart overalt, og hvis de andre ikke kan engelsk, så er det dem, der har et problem, ikke os. Og det uanset om man vil lave forretninger i Mozambique, Italien, Tyskland, Polen, Tyrkiet eller Kina. Og uanset at 75 % af denne klodes befolkning ikke taler engelsk. Den holdning koster Danmark dyrt.

Men løsningen er på vej. For i modsætning til sin forgænger på posten, Helge Sander, ønsker videnskabsminister Charlotte Sahl-Madsen, at Danmark skal have en [national strategi for fremmedsprog](#), for "sproget er i alle samfund, i alle lande, midlet til at knække koden og opnå indsigt"

En politisk udmelding som både dansk- og fremmedsprogs miljøerne i Danmark har [sukket efter](#) i årevis. I de senere år kraftigt opbakket af Dansk Industri, Dansk Erhverv, Tænk tanken [DEA](#) samt uddannelsesinstitutionerne på alle niveauer, der advarer om, at manglende sprog- og kulturkompetencer kan aflæses negativt på bundlinjen for eksportvirksomheder – for ikke at tale om det kulturelle og demokratiske underskud, hvis fremtidens danskere kun kan orientere sig i en engelsksproget kontekst. For sprog er mere end kommunikation, det er også muligheden for at søge information på det eller de pågældende sprog og se ganske andre vinkler på virkeligheden. Alt sammen nødvendige kompetencer i en globaliseret verden.

På det seneste har der været afholdt to velbesøgte debatmøder i henholdsvis Politikens hus og [fagforbundet Kommunikation og Sprog](#) med deltagelse af ministeren. og der var nærmest ingen øvre grænser for, hvilken fantastisk sprogvifte de inviterede paneldeltagere og ikke mindst publikum kunne se udfolde sig i fantasien i det danske undervisningsmiljø: kinesisk og portugisisk (med skelen til BRIK-landene), esperanto, diverse indvandrersprog og naturligvis de gamle cirkusheste tysk, fransk, spansk, italiensk og russisk.

Der er nedsat en [arbejdsgruppe](#) med den kompetente dekan fra Aarhus Universitet Bodil Due som formand og andre stærke kræfter fra sprogmiljøerne og dansk erhvervsliv, og arbejdsgruppen skal barsle med en række anbefalinger inden sommerferien. Så langt så godt.

Kommissoriet er følgende: Den kommende sprogstrategi skal involvere og sikre progression og sammenhængskraft i hele uddannelsessystemet fra børnehave til højere læreanstalter. Dansk og engelsk er en selvfølge.

Det store og svære problem, som der skal tages stilling til er: Hvilke sprog skal opgraderes, og hvilke skal nedtones? Og med hvilken vægt skal de optræde i folkeskole, gymnasium og videre op i fødekæden? Her vil tysklærere selvfølgelig mene, at tysk er indlysende, og ligeså vil fransklærerne, spansklærerne og de andre sprogglærere gå i brechen for, at lige netop deres sprog er uomgængeligt.

Et andet vigtigt spørgsmål er: [Hvornår](#) skal første fremmedsprog introduceres? Og ikke mindst andet fremmedsprog? Her har kampen stået mellem tysk og fransk med tysk som suveræn vinder, men spansk vil gerne ind, og hvorfor ikke indvandrersprogene tyrkisk, arabisk, punjabi, urdu ? Er de ikke skjulte ressourcer, en gave i globaliseringen? For slet ikke at tale om kinesisk – verdens kommende stormagt?

Der er masser af store sten på vejen. Gymnasiereformen fra 2005 var ødelæggende for fremmedsprogene. Før 2005 lærte 41 procent af en gymnasieårgang to fremmedsprog ud over engelsk, efter reformen er andelen seks procent. Dertil kom, at gymnasiernes selveje drev rektorerne til at tænke markedsøkonomisk i stedet for langsigtet. Og endelig så gider unge ikke lære sprog – det er dødbesværligt og uden prestige, og de er vokset op i en mediebæren forvisning om, at verden er engelsktalende.

Det betyder, at fødekæden er truet og i mange tilfælde ødelagt, for eksempel er russisk død i gymnasiet, hvilket har

Videnskabsminister Charlotte Sahl-Madsen (V) på Debatmøde om fremmedsprog 20. januar i Politikens Hus (Foto: Wind)

Seneste sprognyheder

4/5	Sprogforskerne fandt en skat i skoven politiken.dk
27/4	Lille indsats styrker små børns sprog www.dr.dk
26/4	Lad os komme det danske 'jantekomma' til livs politiken.dk
23/4	Ud med sproget - Berlingske Mener www.b.dk
20/4	Unikt runefund i centrum af Odense videnskab.dk

4/1	John Holm, Pioneer in Linguistics, Dies at 72 www.nytimes.com
10/8	Young women, give up the vocal fry and reclaim your strong female voice www.theguardian.com
20/5	Bill Funding Native Language Programs Passes mtpr.org
17/5	Sounds Of The Pilbara II: Songs In Language finishes recording - WAM - West Australian Music wam.org.au
13/5	Seven US Senators Introduce Bill to Promote Preservation of American Indian Languages - Native News Online nativenewsonline.net

FLERE NYHEDER >>>

Verdens sprog på Sprog-museet.dk på et større kort

Mere i kategorien 'Sprogpolitik'

Den belgiske sproggrænse – en gordisk knude
Finsk-ugrisk identitet
Svensk kamp mod engelsk sprogimperialisme
Eskimoisk i Fjernøsten

Nye kommentarer

Arturo til Hebraisk: Et genoplivet sprog eller et nyt sprog?
Yunus til Two Turkish Loanwords in Swedish
Sonstige til Den Danske Ordbog på nettet
Mads Haupt til Er det forkert at splitte sammensatte ord?
Monica Scheuer til Jødiske efternavne
jane til Jødiske efternavne
Ingl&S til Sprogene i Mozambique
Birgit Eggert til Hvad er der blevet af Maren?
Grethe Movsing til Hvad er der blevet af Maren?
Henrik Klindt-Jensen til Ded borrihjolmska måled

Artikler om

afstedkommet lukning af faget på universitetsniveau.

Humanioras problemer er delvis selvforskyldte: Der har været for stor efterladenhed over for krav om sprogkompetencer. I dag er der ikke krav om kendskab til flere fremmedsprog end engelsk for at kunne studere eksempelvis filosofi eller litteraturvidenskab. Og så har humaniora nok også til en vis grad lukket sig lidt for meget om sig selv, ikke været gode nok til at tilbyde sprogmoduler på tværs af fakultetsgrænserne, til ingeniører og økonomer eksempelvis.

Sidst, men ikke mindst hersker der stor skepsis i sprogmiljøerne over for , om der nu virkelig også er en reel politisk vilje til at implementere en fremmedsproglig strategi, for den må nemlig ikke koste noget. De forskellige politiske partier er hamrende ligeglade med sprogpolitik at dømmen efter deres hjemmesider, hvor der står meget lidt (hos DF og SF) – hvis overhovedet noget – om sprogpolitik og sprog i det hele taget. Det var de under den seneste gymnasie-reforms tilblivelse i 2003. Om lidt er der jo valg, og hvad så? Det er ikke første gang, at den slags strategier falder lige for lukketid. Eksempelvis næde Ulla Tørnæs lige at ligestille fransk og tysk så nogenlunde i folkeskolen, ganske kort tid før hun blev fyret som undervisningsminister. Sprog er simpelthen ikke et issue.

Men indtil det modsatte er bevist, så lad os da tro på, at der er en politisk vilje til at fremtidssikre et globalt sprogberedskab i Danmark. De tider er i hvert fald forbi, hvor man udelukkende læste sprog (medmindre man vil gå den smalle forskervej eller blive underviser): Den fremadrettede måde er at kombinere hardcore faglighed med hardcore sproglighed, og nogle af de unge er allerede oppe på beatet. En af mine tidligere studerende har set lyset : Med fransk og kinesisk på sit CV har hun netop fået job i et dansk handelsfirma, der opererer i det fransktalende Vestafrika og Kina, og ved siden af læser hun hd i forsyningskæder (Supply Chain Management) i erkendelse af, at mange danske firmaer køber ind i Kina og "brænder nallerne" fordi de ikke har kendskab til landet og dets kultur. Nogle af hendes slags kan der blive voldsomt brug for, når man i fremtiden skal lave black business.

Ulla Gjedde Palmgren

Læs også:

- 1. [De fem forbandede fremmedsprog](#) ... der skal fokus på sproglig handlingskompetence, sprogfagene skal ud af deres lavstatus, den didaktiske praksis og den røde streg's pædagogik og elevernes oplevelse af manglende relevans og vidensstyngde skal...
- 2. [En sprogskele i cyberspace](#) Skolen i marts måned 2009 med landestedet og salgsautomaten til tilkøb af nye lektioner i forgrunden og parken i baggrunden Efter mange år som voksenunderviser på Studieskolen i København, begyndte...
- 3. [Det sproglige lavvande er over os](#) Vi er langsomt, men sikkert ved at reducere Danmark til en nation af dansk- og engelsktalende – at best, so to speak. Derfor vælger vi at råbe til oprør mod...
- 4. [Patentspråk i EU](#) I början av november i fjol rapporterade svensk press om att EU:s medlemsstater inte hade kunnat enas om patentspråken i EU. EU-kommissionen hade föreslagit att unionens patentspråk skulle vara engelska,...

Tagget med: dansk sprogpolitik, engelsk, fransk, fremmedsprog, Mozambique, Sprogundervisning, tysk

2 kommentarer

Bjørn A. Bojesen

10. marts 2011 • 11:07

Fint med en strategi for fremmedsprog – men sikke dog et nedværdigende udtryk – "black business"! Så når ens partnere har en lys hudfarve, hedder det "white business"?? (Nej, det bliver ikke bedre af at det er på eufemiserende engelsk).

Svar

Ulla Gjedde

10. marts 2011 • 21:19

Jeg er enig med dig: God idé med en strategi for fremmedsprog. Og jeg bryder mig heller ikke om "black business, som om det var en koncept, der kunne sættes på én formel.

Svar

Skriv en kommentar

Navn (kræves)

E-mail (kræves)

aktuelle sprog Alfabeter Anmeldelser arabisk

Biblen bogstaver børn Danmark Dansk Dialekter engelsk esperanto Formidling fransk identitet

konsonanter Medier modersmål Musik Navne norsk Ord

ordbøger ordforråd oversættelse Plansprog religion

romanske sprog russisk Sjøv skriftsprog sprogdød Sproggeografi

sprogbort Sprogpolitik sprogteknologi

svensk truede sprog tv tyrkisk tysk Udtale

Underholdning video vokaler

Arkiv	Resources
januar 2015	Ethnologue: Languages of the World
december 2014	Forvo – All the Words in the World. Pronounced.
november 2014	LL-Map: Language and Location
maj 2014	Minority Rights Group
marts 2014	Omniglot. Writing Systems and Languages of the World
februar 2014	UNESCO Atlas of the World's Languages in Danger
oktober 2013	World Atlas of Linguistic Structures (WALS)
august 2013	
marts 2013	
januar 2013	
december 2012	
november 2012	
oktober 2012	
september 2012	
juli 2012	Bogstavlyd
juni 2012	Dansk sprognævn
maj 2012	Den danske ordbog
april 2012	Dialekt.dk
marts 2012	dk.kultur.sprog
februar 2012	Korpus.dk
januar 2012	Nye ord i dansk på nettet (NOID)
december 2011	Ordbog over det danske sprog
november 2011	Ordnet. Dansk sprog i ordbøger og korpus
oktober 2011	Sproget.dk
september 2011	Svenska Akademien
august 2011	Ø (Schwa.dk)
juli 2011	
juni 2011	
maj 2011	
april 2011	
marts 2011	
februar 2011	
januar 2011	
december 2010	
november 2010	
oktober 2010	
september 2010	
juni 2010	
maj 2010	
april 2010	
marts 2010	
februar 2010	
januar 2010	
december 2009	
november 2009	
oktober 2009	
september 2009	
august 2009	
juli 2009	
juni 2009	

https://web.archive.org/web/20160513224935/http://sprog museet.dk/sprogpolitik/en-national-strategi-for-fremmedsprog/[14-10-2021 18:54:04]

Hjemmeside

maj 2009

april 2009

marts 2009

Send mig en e-mail når der kommer flere kommentarer.